

opusdei.org

# **Wokół adhortacji „Gaudete et exsultate”**

Wywiad z ks. prof. Piotrem  
Roszakiem z Wydziału  
Teologicznego UMK,  
organizatorem sympozjum  
"Świętość: wysiłek czy łaska?"  
(26 października, Centrum  
Dialogu im. Jana Pawła II w  
Toruniu).

04-10-2018

**Żyjemy z prędkością mediów. Czy  
pół roku po ukazaniu się**

## **adhortacji "Gaudete et exsultate" jest sens powracać do tego dokumentu?**

Czasem jak człowiek stoi za blisko muzycznego instrumentu, nie słyszy go we wszystkich tonach, trzeba się nieco oddalić, bo swoją rolę spełnia rezonans, w którym wybrzmi cała melodia. Z papieskimi dokumentami i w ogóle tekstami teologicznymi jest chyba podobnie. Gdy opadnie już kurz mediów, dopiero wtedy można dostrzec w nich wyważone diagnozy sytuacji oraz delikatne podpowiedzi. Papież Franciszek znany jest z tego, że postrzega swoją rolę, ale i samej teologii jako dostarczanie kluczy do lektury, a nie do czytania "za nas".

Adhortacja dotyczy nie sezonowych tematów, ale wątku, który kształtuje codzienność uczniów Jezusa, nawiązuje do dylematów i wyzwań, z jakimi spotykamy się na każdym kroku. Dlatego *Gaudete et exsultate*

jest w moim przekonaniu dokumentem, który bardziej pokazuje kierunek drogi (podaje współrzędne do duchowego GPS) niż oferuje gotową «symulację życia». Ukonkretnienie drogi do świętości i podkreślenie, że to wspólny mianownik naszych działań (bo licznik może być różny!) to przesłanie tego dokumentu, które postaramy się zgłębić podczas październikowej konferencji na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu.

**Teologiczne opracowania naukowe ze względów oczywistych nie są przeznaczone dla szerokiej publiczności. Papieska adhortacja swoim stylem stara się dotrzeć do zwykłego wiernego. Czy nie jest czymś sprzecznym organizowanie naukowego spotkania o tej adhortacji?**

Może istotnie to taki teologiczny kontrapunkt, ale ważniejsze jest to, że dobra teologia nie zatrzymuje się na powierzchni, ale stara się w zrozumiały sposób nakreślić szerszy kontekst. Papieskie teksty często nawiązują do konkretnych sytuacji wiernych, bo mają ambicję nie uciekania w zawiłe teorie, ale udzielenia podpowiedzi przydatnej komuś w drodze. A jak się już udało wyruszyć w drogę, warto wskazać na ramy, kontekst, na usytuowanie myśli Franciszka i dostrzeżenie powiązań z tradycją. Tu przydaje się teologia – nie zawsze na początku drogi, ale najczęściej w kolejnym krokach.

Nie jest naszym zadaniem spopularyzować adhortację, ale ją lepiej zrozumieć, korzystając z dorobku znawców tematu świętości w świecie, powołania chrześcijańskiego, rozumienia świeckości. My po prostu odmienimy

ją przez teologiczne przypadki.  
Wystarczająco długo cierpieliśmy na chorobę teologii akademickiej, która nie udzielała odpowiedzi, wijąc się pośród technicznych niuansów.

### **Czy może ksiądz profesor opisać nam program sympozjum oraz zaproszonych gości?**

Nasze sympozjum podzieliliśmy na dwie części – w pierwszej goście z Uniwersytetu św. Krzyża w Rzymie (ks. prof. Ernst Burkhardt oraz ks. prof. Guillaume Derville) oraz z Uniwersytetu Nawarry (ks. prof. Jose Ramon Villar) przybliżą nam w perspektywie adhortacji kwestie znaczenia szczególnego powołania, towarzyszenia duchowego i stylu życia chrześcijańskiego, w którym prymat należy do łaski, a także rozumienie świeckości w kontekście specyficznej roli chrześcijan świeckich.

W drugiej części profesorowie z polskich ośrodków akademickich spróbują naświetlić znaczenie ważnych treści papieskiego dokumentu: ks. prof. Jan Perszon zwróci uwagę na wspomnianych wprost (a może i nie wprost także) wrogów świętości (a są to pokusy pelagiańskie i gnostyckie), ks. prof. Stefan Radziszewski przybliży styl wypowiedzi papieża Franciszka, którego język i sposób ujmowania tradycyjnych tematów jest ważny do pełnego zrozumienia jego przesłania. Natomiast ks. prof. Jacek Hadryś i ks. prof. Mirosław Mróz odczytają adhortację z perspektywy tematów dwóch postaci: Sługi Bożego Kard. Stefana Wyszyńskiego i jego *Non possumus* oraz św. Tomasza z Akwinu i jego powiązania świętości z drogą szczęścia. Innymi słowy, czy wysiłek wkładany w święte życie chrześcijańskie musi być wyrażany w kategorii „walki” czy „ciężaru” czy też nie są to perspektywy adekwatne.

Zakończymy dłuższą niż zazwyczaj dyskusją panelową, którą poprowadzi ks. dr Adam Machowski, absolwent Uniwersytetu Nawarry w Pampelunie.

**Ks. profesor przez wiele lat pracował na Uniwersytecie Nawarry. Założyciel Opus Dei został nazwany przy kanonizacji świętym codzienności. Czy może ksiądz zarysować pewne podobieństwa pomiędzy adhortacją i nauczaniem św. Josemarii Escrivy?**

Dostrzegam ich bardzo wiele – poruszają się w podobnym klimacie i uważny czytelnik, pomimo braku bezpośrednich odniesień do św. Josemarii Escrivy, dostrzeże tę samą logikę. Do takich wątków należy przesłanie, żeby, aby nie uciekać z chrześcijaństwem w ogólniki, pamiętać o powszechnym powołaniu wszystkich wierzących do świętości, a także wskazanie na małe kroki w

jej realizacji, a przy tym niekojarzenie świętości z gnostyckim przekonaniem, że chodzi tylko o porządek intelektualny w głowie, lecz o życie. Choć nie znaczy to, że porządek w głowie nie pomaga, wręcz przeciwnie... ale nie na tym polega. Czy nie wybrzmiewa w tym związane z Opus Dei akcentowanie codzienności i właściwie rozumianego „materializmu chrześcijańskiego”?

Szczególnie przypadł mi do gustu punkt 27, w który papież przypomina, że szkodliwe jest przeciwstawianie sobie dążenia do świętości i zaangażowania w świecie, jakby chodziło o dwie różne sprawy. Odsuwanie tego na dalszy plan papież nazywa pokusą. Trudno nie kojarzyć tego tekstu z programową homilią św. Josemarii z campusu Uniwersytetu Nawarry, którą dziś znamy jako wezwanie, aby „namiętnie kochać świat”.



## **Czy adhortacja może być drogowskazem dla Synodu o młodziu i rozeznaniu powołania?**

Sądę, że papież w *Gaudete et exsultate* przedstawia drogę świętości chrześcijańskiej bliską codziennym wyborom. To nie kwestie dalekich idei, ale cierpliwego budowania, konsekwencji w podejmowanych decyzjach i rozumienia pluralizmu świata w epoce, którą określa się już dziś jako postindustrialną. Trzeba szukać w tej różnorodności wspólnych treści. Jedna wiązka światła rozszczepia się w pryzmacie na wiele poszczególnych: pewnie tak jest z chrześcijańskim powołaniem, które dąży do świętości na wiele różnych sposobów; nie ma lepszej czy gorszej, jest inna, jak w świetle jedna barwa jest inna od drugiej, ale w tym też objawia się piękno. Myślę, że idea powołania do świętości może być

bazą do wielu przemysłów synodalnych.

## **Wokół adhortacji „Gaudete et exsultate”**

**26 października 2018 r., Wydział Teologiczny UMK**

### ***Program konferencji:***

- **9:00** - Słowo wstępne, rozpoczęcie konferencji

Ks. Dariusz Kotecki, Dziekan Wydziału Teologicznego UMK

### ***Sesja I***

- **9:10 - Ks. Ernst Burkhardt** (PUSC, Rzym):

*Powszechne powołanie do świętości a powołania partykularne*

- **9:40 - Ks. Guillaume Derville** (Centro de Formazione Sacerdotale PUSC, Rzym):

*Styl życia chrześcijańskiego i  
towarzyszenie duchowe: prymat łaski  
a wysiłek osobisty*

- **10:00- Ks. Jose Ramon Villar**  
(Universidad de Navarra,  
Pampeluna):

*Świat i świętość*

**10:30 - Dyskusja**

**11:00 - Przerwa na kawę**

***Sesja II***

- **11:30 - Ks. Jan Perszon** (UMK,  
Toruń):

*„Nieprzyjaciele świętości”. Kulturowy  
kontekst powołania chrześcijańskiego*

- **11.50 - Ks. Stefan Radziszewski**  
(WSH, Radom):

*Język „osobistej tajemnicy” papieża  
Franciszka.*

Niezbyt święte notatki na marginesie  
adhortacji o świętości

- **12.10 - Ks. Jacek Hadryś** (UAM,  
Poznań):

*Jedna świętość czy dwie różne?*

„Gaudete et exultate” papieża  
Franciszka a „non possumus” Stefana  
kardynała Wyszyńskiego.

- **12.30 - Ks. Mirosław Mróz**  
(UMK, Toruń):

*Czy dążenie do świętości czyni życie  
uciążliwym?*

O zgodnej odpowiedzi św. Tomasza z  
Akwinu i papieża Franciszka

**Dyskusja końcowa** - prowadzenie  
ks. Adam Machowski (KJ-TSW,  
Toruń)

**Zakończenie konferencji**

pdf | dokument generowany  
automatycznie z [https://  
dev.opusdei.org/pl-pl/article/wokol-  
adhortacji-gaudete-et-exsultate/](https://dev.opusdei.org/pl-pl/article/wokol-adhortacji-gaudete-et-exsultate/)  
(27-08-2025)